

Phát triển đội ngũ giáo viên chủ nhiệm lớp ở các trường trong học cơ sở thành phố Thủ Đức

Châu Văn Nhân*

*Học viên cao học, Trường Đại học Trà Vinh

Received: 10/6/2024; Accepted: 18/6/2024; Published: 28/6/2024

Abstract: From the interest and research results of the above issue; Through the article, the author presents some theoretical issues about developing the team of homeroom teachers in middle schools.

Keywords: Developing homeroom teachers, middle school.

1. Đặt vấn đề

Để thực hiện đổi mới căn bản, toàn diện từ chương trình, nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức giảng – dạy, đánh giá kết quả của HS, từ quản lý giáo dục đến phát triển đội ngũ giáo viên (GV), giáo viên chủ nhiệm (GVCN), cán bộ quản lý (CBQL). Trong đó, phát triển đội ngũ GVCN được xem là vấn đề trọng tâm của nhà trường, có ảnh hưởng quyết định đến giáo dục của nhà trường.

Từ năm 2020, ngành giáo dục phổ thông (GDPT) chính thức bắt đầu thực hiện chương trình sách giáo khoa mới theo hướng phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực người học, đảm bảo hài hòa giữa vừa “dạy chữ”, “dạy nghề” và vừa từng bước dạy nghề. Từ sự quan tâm và kết quả nghiên cứu vấn đề trên; thông qua bài viết tác giả trình bày một số vấn đề lý luận về phát triển đội ngũ GVCN lớp ở các trường THCS.

2. Một số vấn đề lý luận về hoạt động của GVCN lớp ở trường THCS

2.1. Vị trí, vai trò của GVCN lớp

Công tác CN lớp trong trường học, lớp học là đơn vị cơ bản được thành lập để tổ chức giảng dạy và giáo dục HS. Để quản lý, giáo dục HS trong lớp, nhà trường phân công một trong những GV đang giảng dạy có năng lực chuyên môn tốt, có kinh nghiệm làm công tác QL, giáo dục HS, có tinh thần trách nhiệm cao và lòng nhiệt tình trong công tác, có uy tín với phụ huynh, HS và đồng nghiệp làm CN lớp, đó là GVCN. GVCN ở trường THCS đóng một vai trò quan trọng trong việc phát triển nhân cách của học sinh. GVCN là những người thúc đẩy sự phát triển của học sinh bằng cách xây dựng nền tảng nhân cách vững chắc cho họ và giúp họ phát triển khả năng thích nghi với môi trường gia đình, trường học và xã hội. GVCN lớp được xem như một người đồng hành quan trọng trong hành trình phấn đấu và xây dựng

tính cách cho học sinh, đồng thời, họ cũng góp phần quan trọng vào việc xây dựng một tập thể HS mạnh mẽ và tích cực.

2.2. Các yêu cầu của GVCN lớp ở trường THCS

- *Đạo đức nghề nghiệp (ĐĐNN)*: Những yêu cầu về nhân cách, đạo đức người GVCN được quy định trong các văn bản Luật và các văn bản Pháp quy của nhà nước, chẳng hạn như:

Tại Điều 69 quy định về nhiệm vụ của nhà giáo trong Luật giáo dục (2019) đã quy định “Gương mẫu thực hiện nghĩa vụ công dân, điều lệ nhà trường, quy tắc ứng xử của nhà giáo. Giữ gìn phẩm chất, uy tín, danh dự của nhà giáo; tôn trọng, đối xử công bằng với người học”.

- *Quản triệt đường lối, chính sách, mục tiêu, nguyên lý giáo dục của Đảng Nhà nước*

Đồng thời phải nắm vững quy chế, điều lệ nhà trường phổ thông, mục tiêu giáo dục của bậc học, của khối lớp về kế hoạch, chương trình hoạt động của nhà trường trong năm học và mỗi học kỳ để vận dụng vào việc tổ chức HĐGDHS. Ngoài ra, GVCN còn phải tính đến các hoạt động văn hóa, chính trị, xã hội của địa phương trong từng năm học để phối hợp tổ chức các hoạt động lôi cuốn HS tham gia nhằm giáo dục HS, cũng như góp phần phát triển cộng đồng.

- *Tổ chức các HĐGD đa dạng và sử dụng PPDH và giáo dục*

Ngoài việc giảng dạy, vai trò của GVCN đòi hỏi phải là một nhà giáo dục hàng đầu, đảm nhận trách nhiệm tổ chức các hoạt động giáo dục, quan tâm tới từng HS, đặc biệt trong việc rèn luyện đạo đức, hành vi, đồng thời tìm hiểu sâu về tư tưởng, nhu cầu, nguyện vọng của từng em. GVCN còn là tấm gương tích cực, có ảnh hưởng sâu đến việc xây dựng phẩm chất đạo đức và nhân cách của HS. Cùng với đó, trên cơ sở quy định trong Thông tư số 32/2020/TT-BGDĐT ban hành Điều lệ trường THCS đối với

GV làm công tác chủ nhiệm, nội dung công tác chủ nhiệm lớp gồm:

- Xây dựng kế hoạch tổ chức HĐGD của lớp chủ nhiệm
- Xây dựng tập thể học sinh thành tập thể tự giáo dục
- Tổ chức thực hiện các HĐGD toàn diện học sinh lớp chủ nhiệm

- Phối hợp với các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường của GVCN lớp để giáo dục HS

2.3. Phát triển đội ngũ GVCN lớp ở trường THCS

- Hiệu trưởng với phát triển đội ngũ GVCN lớp ở trường THCS

Điều lệ trường THCS, trường THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học (Thông tư số 32/2020/TT-BGDĐT ngày 15/9/2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo), tại Điều 11 có quy định:

a) Hiệu trưởng trường trung học là người chịu trách nhiệm tổ chức, quản lý, điều hành các hoạt động và chất lượng giáo dục của nhà trường.

b) Người được bổ nhiệm làm hiệu trưởng trường trung học đối với trường trung học công lập hoặc công nhận làm hiệu trưởng trường trung học đối với trường trung học tư thục phải đạt tiêu chuẩn quy định tại khoản 3 Điều này và theo quy định của pháp luật.

c) Nhiệm kỳ của hiệu trưởng trường trung học là 05 năm. Sau mỗi năm học, hiệu trưởng được viên chức, nhân viên trong trường góp ý và cấp có thẩm quyền đánh giá theo quy định. Hiệu trưởng công tác tại một trường trung học công lập không quá hai nhiệm kỳ liên tiếp.

d) Nhiệm vụ và quyền của hiệu trưởng:

- Xây dựng, tổ chức bộ máy nhà trường theo quy định tại Điều 9 Điều lệ này; bổ nhiệm tổ trưởng, tổ phó; tổ chức thành lập hội đồng trường theo quy định tại điểm đ, điểm e khoản 1 Điều 10 Điều lệ này;

- Tổ chức xây dựng chiến lược, tầm nhìn, mục tiêu, quy hoạch phát triển nhà trường; quy chế tổ chức và hoạt động của nhà trường; kế hoạch giáo dục hằng năm của nhà trường để trình hội đồng trường phê duyệt và tổ chức thực hiện;

- Thực hiện các quyết định hoặc kết luận của hội đồng trường về những nội dung được quy định tại điểm c khoản 1 Điều 10 Điều lệ này. Trường hợp hiệu trưởng không nhất trí với quyết định của hội đồng trường cần xin ý kiến cơ quan quản lý giáo dục cấp trên trực tiếp của nhà trường. Trong thời gian chờ ý kiến của cơ quan quản lý giáo dục cấp trên trực tiếp, Hiệu trưởng vẫn phải thực hiện theo quyết định của hội đồng trường đối với các vấn đề không trái

với quy định của pháp luật hiện hành và Điều lệ này;

- Báo cáo, đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch giáo dục của nhà trường và các quyết định của hội đồng trường trước hội đồng trường và các cấp có thẩm quyền;

- Thực hiện tuyển dụng, quản lý giáo viên, nhân viên; ký hợp đồng lao động, tiếp nhận, điều động giáo viên, nhân viên; quản lý chuyên môn; phân công công tác, kiểm tra, đánh giá xếp loại giáo viên, nhân viên; thực hiện công tác khen thưởng, kỷ luật đối với giáo viên, nhân viên theo quy định của pháp luật;

- Quản lý học sinh và các hoạt động của học sinh do nhà trường tổ chức; xét duyệt kết quả đánh giá, xếp loại học sinh, ký xác nhận học bạ, ký xác nhận hoàn thành chương trình THCS cho học sinh của trường phổ thông có nhiều cấp học, cấp giấy chứng nhận hoàn thành chương trình giáo dục phổ thông cho học sinh trung học phổ thông (nếu có) và quyết định khen thưởng, kỷ luật học sinh;

- Quản lý tài chính và tài sản của nhà trường;

- Thực hiện các chế độ chính sách của Nhà nước đối với giáo viên, nhân viên, học sinh; thực hiện quy chế dân chủ, trách nhiệm giải trình của người đứng đầu cơ sở giáo dục trong tổ chức hoạt động của nhà trường; thực hiện công tác xã hội hóa giáo dục của nhà trường;

- Chỉ đạo thực hiện các phong trào thi đua, các cuộc vận động; thực hiện công khai đối với nhà trường và xã hội theo quy định của pháp luật;

- Tham gia sinh hoạt cùng tổ chuyên môn; tự học, tự bồi dưỡng để nâng cao năng lực chuyên môn nghiệp vụ, năng lực quản lý; được hưởng chế độ phụ cấp ưu đãi đối với nhà giáo và các chính sách ưu đãi theo quy định; tham gia dạy học theo quy định về định mức giờ dạy đối với hiệu trưởng;

- Được đào tạo nâng cao trình độ, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ và hưởng các chế độ, chính sách theo quy định của pháp luật. Trên cơ sở chức năng nhiệm vụ của Hiệu trưởng ở các trường THCS, Hiệu trưởng thực hiện quản lý phát triển đội ngũ giáo viên theo CNN.”

- Quy hoạch phát triển đội ngũ GVCN lớp ở trường THCS

Công tác quy hoạch (CTQH) là một trong những hoạt động quản lý của người quản lý. CTQH làm cho người quản lý biết được số lượng, chất lượng, cơ cấu về độ tuổi, giới tính, trình độ chuyên môn,... của ĐNGV các trường THCS, nhất là ĐNGV có đáp ứng được các yêu cầu của chuẩn chức danh nghề nghiệp; từ đó để định hướng và xây dựng kế hoạch phát triển

ĐNGV đảm bảo theo CNN theo quy định; đồng thời tìm ra các biện pháp nâng cao chất lượng cho đội ngũ, đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục của cấp học.

Mặt khác, thông qua CTQH nhằm sắp xếp, điều chỉnh đội ngũ giáo viên, tuyển mới bổ sung giáo viên theo nhu cầu của đơn vị; đưa đi ĐTBĐ những giáo viên chưa đáp ứng yêu cầu của chuẩn; đưa ra khỏi quy hoạch những GV chưa đạt yêu cầu của chuẩn...

Như vậy, CTQH phát triển ĐNGV theo CNN là nhiệm vụ hết sức quan trọng nhằm đáp ứng yêu cầu tổ chức của đơn vị và chuẩn hóa ĐNGV để đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

- Tuyển chọn và sử dụng đội ngũ GVCN

Thực hiện kế hoạch năm học, Hiệu trưởng tham mưu với Phòng Giáo dục và Đào tạo thành phố, quận (huyện) để tổ chức rà soát, điều chỉnh, bổ sung nhân sự cho nhà trường đảm bảo số lượng theo qui định và đáp ứng cơ cấu theo từng môn học. Công tác tuyển dụng, sử dụng giáo viên là hoạt động quan trọng trong công tác tổ chức của nhà trường, do đó không thể thiếu được những biện pháp quản lý mang tính khả thi đối với các hoạt động này. Việc tuyển dụng, sử dụng ĐNGV các trường THCS phải đảm bảo theo chuẩn như có bằng đại học đúng chuyên ngành, có chứng chỉ tin học, ngoại ngữ theo quy định.... Vì vậy, rà soát ĐN GVCN các trường THCS theo chuẩn là nhiệm vụ hết sức quan trọng của người quản lý nhằm đảm bảo cho việc tuyển dụng, sử dụng ĐN GVCN một cách có hiệu quả, đáp ứng được các yêu cầu đổi mới và nâng cao chất lượng ở các trường THCS.

- ĐTBĐ đội ngũ GVCN lớp ở trường THCS

Công tác bồi dưỡng ĐN GV trong đó có GVCN là nhiệm vụ quan trọng, cần được làm thường xuyên để giúp cho ĐN GV không ngừng tự hoàn thiện mình.

Sau mỗi năm học, trên cơ sở tự đánh giá của GV và kết quả đánh giá của Hiệu trưởng, đơn vị quản lý cần có kế hoạch ĐTBĐGV bằng nhiều hình thức như tự bồi dưỡng, tổ chức bồi dưỡng tập trung... nhằm bổ sung kiến thức và hoàn thiện các kỹ năng đáp ứng yêu cầu CNN.

Nội dung bồi dưỡng cần tập trung nâng cao phẩm chất nhà giáo; Phát triển chuyên môn, nghiệp vụ; Kỹ năng xây dựng môi trường giáo dục; Phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội; Sử dụng ngoại ngữ, ứng dụng công nghệ thông tin, khai thác và sử dụng thiết bị công nghệ trong dạy học, giáo dục và các tiêu chí của GVCN như đã trình bày.

-Thực hiện chế độ chính sách và tạo động lực cho đội ngũ GVCN lớp ở trường THCS

Chế độ chính sách đãi ngộ đối với ĐN GVCN là động lực thúc đẩy và mang tính đầu tư cho đội ngũ kế thừa, là nguồn lực để cổ vũ, động viên tục phát triển chuyên môn, nghiệp vụ. Chính sách đãi ngộ thỏa đáng sẽ làm cho chất lượng ĐN GVCN được nâng lên. Chính sách đãi ngộ đối với ĐN GVCN là một trong những hoạt động quản lý của nhà trường.

Để phát triển ĐN GV các trường THCS phải có những chính sách đãi ngộ nhất định để giúp cho người GV an tâm trong quá trình học tập, nâng cao kiến thức và kỹ năng nghiệp vụ sư phạm, đáp ứng những yêu cầu đổi mới trong công tác giáo dục hiện nay.

- Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện nhiệm vụ của GVCN lớp ở trường THCS

Tổ chức kiểm tra đánh giá ĐN GVCN là việc làm thường xuyên của nhà quản lý. Qua kiểm điểm đánh giá để biết được năng lực sư phạm của GV ở mức độ nào để từ đó định hướng điều chỉnh bổ sung đánh giá ĐN GV phù hợp, đảm bảo tính khách quan và mang tính khả thi cao.

Kiểm tra, đánh giá ĐN GVCN là một trong những nhiệm vụ của nhà quản lý. KTĐG là một trong những công việc không thể thiếu được trong công tác quản lý nói chung và công tác phát triển đội ngũ nói riêng.

Đánh giá ĐN GVCN là việc xác định mức độ đạt được về phẩm chất, năng lực sư phạm, quản trị học sinh của GV theo quy định.

3. Kết luận

Bài viết đã làm rõ các khái niệm liên quan đến phát triển đội ngũ GVCN lớp ở các trường THCS; là những tác động của chủ thể quản lý tới các HĐGD học sinh của GVCN lớp nhằm thực hiện có hiệu quả các mục tiêu giáo dục đã đề ra; bao gồm vị trí, vai trò của GVCN lớp, nhiệm vụ, nội dung, phương pháp và hình thức thực hiện công tác chủ nhiệm lớp tại trường THCS, các yêu cầu xây dựng kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và KTĐG công tác GVCN. Đó là nội dung liên quan đến phát triển nguồn nhân lực; là đội ngũ GVCN lớp ở trường THCS

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 Ban hành chương trình GDPT*. Hà Nội

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Điều lệ trường THCS*, Ban hành kèm theo thông tư số 28/2020/TT-BGD&ĐT.

3. Nguyễn Thanh Bình (2010). *Công tác chủ nhiệm lớp ở trường PT*, MS.SPHN- 09-465NCSP.